

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ชื่อผู้วิจัย จิราพร ชินวงศ์

ปีที่ทำวิจัย 2561 - 2563

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) พัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช 3) ศึกษาผล การใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 4) ประเมินและปรับปรุงรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช ดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจากครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 260 คน 2) การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านการนิเทศการศึกษา จำนวน 9 คน การสร้างรูปแบบการนิเทศและการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศกับสถานศึกษาเอกชน จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2561 จำนวน 4 โรงเรียน 3) การศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับสถานศึกษาเอกชน จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2562 จำนวน 10 โรงเรียน 4) การประเมินและปรับปรุงรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 1) การประเมินและปรับปรุงรูปแบบการนิเทศ ครั้งที่ 1 2) การขยายผลการใช้รูปแบบการนิเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2563 จาก 7 สังกัด จำนวน 7 โรงเรียน และ 3) การประเมินและปรับปรุงรูปแบบการนิเทศ ครั้งที่ 2 เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย 1) คู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3) แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4) แบบประเมินความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 5) แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 6) แบบประเมินความสามารถในการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ 7) แบบประเมินทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (4Cs) ของนักเรียน 8) แบบสอบถามความพึงพอใจของครู ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการที่มีต่อรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและ 9) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพที่เป็นอยู่ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่ควรจะเป็นของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากที่สุด โดยครูมีความต้องการจำเป็นด้านการจัดการเรียนรู้สูงสุด รองลงมาคือ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สภาพที่เป็นอยู่ของการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับปานกลางและสภาพที่ควรจะเป็นในการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากที่สุด โดยครูมีความต้องการจำเป็นด้านการดำเนินการนิเทศสูงสุด รองลงมาคือด้านการนำผลการนิเทศไปใช้ และด้านการพัฒนาความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้

2. รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช : 6S Model ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการนิเทศ

2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการนิเทศ 5) การวัดและประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ กระบวนการนิเทศ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างความตระหนักร่วม (Shared awareness: S1) 2) การเสริมสร้างความรู้ (Studying: S2) 3) การวางแผนการนิเทศ (Supervisory Plan: S3) 4) กระบวนการสนับสนุน ชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง (Supportive, Coaching and Mentoring: S4) 5) การประเมินผล (Summative Evaluation: S5) 6) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมชื่นชม (Sharing and admiration: S6)

3. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า 1) ครูมีพัฒนาการความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หลังการใช้รูปแบบการนิเทศในระดับสูง 2) ครูมีความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในระดับดี 3) ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับดี 4) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ มีความสามารถในการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับดีมาก 5) นักเรียนมีพัฒนาการของผลการเรียนรู้ ในระดับสูงทุกวิชา 6) นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (4Cs) ในระดับดี 7) ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับมากที่สุด 8) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในระดับมากที่สุด

4. ผลการประเมินและปรับปรุงรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า 1) รูปแบบการนิเทศมีความเหมาะสม ช่วยพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูและสร้างความความเข้มแข็งของการนิเทศภายในสถานศึกษาได้ อย่างมีประสิทธิภาพ 2) การขยายผลการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า 1) ครูมีพัฒนาการความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหลังการใช้ รูปแบบการนิเทศในระดับสูง 2) ครูมีความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับดี 3) ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับดีมาก 4) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ มีความสามารถในการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับดีมาก 5) นักเรียนมีพัฒนาการของผลการเรียนรู้ ในระดับสูงทุกวิชา 6) นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (4Cs) ในระดับดี 7) ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับมากที่สุด 8) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในระดับมากที่สุด